خبر

آغاز اکران «پالتو شتری» با پوستری از روح‌الامین

در آستانه اکران فیلم سینمایی «پالتو شتری» به نویسندگی و کارگردانی مهدی علی میرزایی و تهیه‌کنندگی مجید شیخ انصاری در سینماهای سراسر کشور از پوستر این فیلم سینمایی با طرحی از محمد روح‌الامین رونمایی شد.

پالتوشتری که پخش آن را موسسه تصویرشهر برعهده دارد؛ روایتگر داستانی اجتماعی با زبان کمدی است. این فیلم نوعی راهنمای عملی برای سرجای خود نشاندن آدم‌هایی است که خودشان را از بقیه بهتر و برتر می‌دانند و براساس همین توهم، مشغول آسیب زدن به دیگران هستند. در خلاصه داستان این فیلم سینمایی آمده است: یک جوان خودآموخته برای دختری بداخلاق اما پولدار، تدریس خصوصی راه‌انداخته تا او را آماده شرکت در کنکور ارشد دانشگاه کند، اما این ظاهر ماجراست، چون با وجود رفیق متفرعن و حسودش، او باید دست به جراحی روحی پیچیده‌تری بزند. سام درخشانی، بانیپال شومون، بهاره کیان‌افشار، لیندا کیانی، شاهرخ فروتنیان، پریوش نظریه، علیرضا مهران، طوفان مهردادیان، رضا شیخ‌انصاری، اسدا... منجزی و افسانه چهره‌آزاد بازیگرانی هستند که در این فیلم سینمایی نقش‌آفرینی می‌کنند. برخی دیگر از عوامل پالتوشتری عبارتند از: مدیر فیلمبرداری؛ مسعود امینی تیرانی، دستیار اول کارگردان و برنامه‌ریز؛ حامد مختاری و تدوین؛ محمد نجاریان/ جام جم آنلاین

زاویه دید

بررسی جشنواره فیلم فجر از نگاه سینماگران (۵)

ضرورت حمایت از فیلم‌های انقلابی

مهدی فیوضی
کارگردان

متاسفانه جشنواره فیلم فجر که می‌توانست خیلی در جریان فرهنگ‌سازی کشور مفید و موثر باشد، آن‌طور که باید موفق عمل نکرده و به ویژه آن توقعات و انتظاراتی که از یک جشنواره در تراز انقلاب اسلامی می‌رود، آنچنان برآورده نشده‌است. خیلی کم این اتفاق افتاده که در جشنواره‌های گذشته فیلم فجر، آثاری با فرهنگ معنوی، دینی و اخلاقی ببینیم و به ندرت در این خصوص گام برداشته شده‌است. این رویداد مدتی است که آن تاثیر لازم را بر سینمای ایران ندارد و بیش از آن‌که اثرات مثبتی داشته باشد، تاثیر منفی گذاشته‌است. در واقع نسبت این جشنواره با عنوان «فجر» و انقلاب اسلامی به چشم نمی‌آید و مشخص نیست. خیلی کم و انگشت‌شمار اتفاق می‌افتد که فیلم‌های این جشنواره در راستای اهداف انقلاب باشد. متاسفانه بیشتر اوقات، فیلم‌های این جشنواره خلاف جریان انقلاب حرکت می‌کند.

دلیل این بیراهه رفتن، مدیریت فرهنگی، ضعف و انفعال مدیران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان سینمایی و زیرمجموعه‌های آن است و همت و اراده چندانی از استراتژی منبطق با اهداف نظام و انقلاب اسلامی به چشم نمی‌خورد و این مقوله مهم، درست ترسیم و اجرا نشده‌است. شاید هم اصلا این مدیران با چنین استراتژی آشنایی ندارند تا بتوانند آن را در مدیریت خود اعمال کنند.

به جز این ضعف مدیریت فرهنگی، قصور برخی سینماگران هم در این زمینه مزید علت است و آموخته‌های آنها از فرهنگ غرب و تاثیرپذیری از فضای جشنواره‌های خارجی، باعث ترویج لیبرالیسم فرهنگی در جریان سینمای ایران شده که نمونه‌هایی از آن در جشنواره‌های فیلم فجر گذشته هم به وضوح دیده شده است. این نفوذ فرهنگی، ذهنیت و القائات در هنرمندان باعث نگارش و ساخت فیلم‌هایی مغایر با جریان انقلاب اسلامی شده‌است.

اگرچه جشنواره فیلم فجر ویترین تولیدات سالانه سینمای ایران است اما می‌توان در مراحلی قبل از این رویداد همچون سیاست‌گذاری کلان و در نهادهایی چون شورای عالی انقلاب فرهنگی، یک ریل‌گذاری مناسب در زمینه تولید آثار فاخر، ارزشمند و انقلابی برای عرضه در جشنواره انجام داد. با توجه به دستور صریح رهبر معظم انقلاب اسلامی در خصوص بازسازی انقلابی ساختار فرهنگی، ضرورت این توجه بیش از پیش است. معتقدم برای تحقق این امر، اعضای حقیقی شورای عالی انقلاب‌فرهنگی نباید هیچ شغل دیگری داشته‌باشند و باید همه وقت خود را صرف کار فرهنگی و هنری و طراحی، برنامه‌ریزی و اجرای درست اهداف و برنامه‌ها کنند و نظارت دقیقی هم داشته‌باشند. اگر این اتفاق رخ دهد و مدیران زیرمجموعه‌های فرهنگی و هنری، سینمایی و تلویزیونی هم به شورای عالی انقلاب فرهنگی پاسخگو باشند، ما خیلی از نظر فرهنگی، هنری و محتوای فیلم‌ها رشد خواهیم‌کرد و به ویژه نتیجه‌اش را در رویدادی مثل جشنواره فیلم‌فجر خواهیم دید. بعد از آن هم باید از فیلم‌های شایسته با محتوای انقلابی در این جشنواره با اهدای جایزه حمایت و قدردانی شود تا شاهد تکثیر و گسترش این نوع آثار در سینمای ایران باشیم. به خصوص در این دوره جشنواره فیلم‌فجر نیاز بیشتری به تقویت این جریان و حمایت از آثار ارزشمند احساس می‌شود و امیدوارم فیلم‌هایی که در این دوره حضور دارد، هم باعث رونق جشنواره شود و هم مناسب برای این نظام و انقلاب باشد.

گفت‌وگوی «جام جم» با مهران نعمت‌اللهی

جهان دانش‌آموزان نسل نو در «مشق امشب»

«مشق امشب» به کارگردانی مهران نعمت‌اللهی و اشکان نجاتی این روزها در گروه هنر و تجربه روی پرده سینماهاست. مهران نعمت اللهی و اشکان نجاتی در این اثر لایه‌های پنهان مسائل آموزشی و پرورشی دانش‌آموزان ایران را به تصویر کشیده‌اند که از نگاه جامعه دور مانده‌است. این دو کارگردان به دقت مضمونی را که زنده‌یاد عباس کیارستمی در سال ۶۷ در فیلم ماندگار «مشق شب» به آن پرداخته‌است، به روزرسانی می‌کنند و با همان سوالاتی که کیارستمی در «مشق شب» از کودکان پرسیده‌بود، با دانش‌آموزان هفت تا هشت ساله مصاحبه می‌کنند، اما پاسخ‌هایی که از بچه‌های امروزی می‌گیرند کاملا متفاوت است. با مهران نعمت‌اللهی درباره مستند مشق امشب گپ و گفتی داشته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

ساناز قنبری
گروه فرهنگ و هنر

چه شد برای ساخت مستند مشق امشب که هم شیرین است و هم تلخ، سراغ فضا و مضمونی تکراری رفتید که عباس کیارستمی سه دهه پیش در فیلم «مشق شب» به آن پرداخته‌بود. اساسا ایده اولیه این کار چطور شکل گرفت؟

-به دو علت مشق امشب را ساختیم؛ نخست ارادت من و اشکان نجاتی به زنده‌یاد عباس کیارستمی و سینمای‌شان و دیگر این‌که می‌خواستیم بدانیم نظام آموزشی کشور پس از سه دهه به کجا رسیده‌است؟ تکالیف شب دانش‌آموزان هنوز هست یا نه؟ مشکلات حال حاضر بچه‌ها چیست؟ و... استاد کیارستمی همیشه جلوتر از زمان خودشان بودند و مسیری که دنبال می‌کردند، بوی زندگی می‌داد. طی صحبت‌هایی که با اشکان نجاتی داشتم، این سؤال برای‌مان پیش آمد که بچه‌های فیلم مشق شب عباس کیارستمی امروز کجا هستند! در این فیلم درباره سیستم آموزشی ایران توضیحاتی ارائه می‌شد و استاد کیارستمی راهکارهایی برای بهبود شرایط آموزشی در کشور ارائه می‌داد که ناخودآگاه ما را به این فکر انداخت باید روی این مسائل توجهی عمیق‌تر کرد.

چه تمهیداتی به کار بردید که کودکان از این‌که جلوی دوربین شما قرار می‌گیرند، نترسند؟

به نکته جالبی اشاره کردید. تولید این فیلم بسیار سخت بود. چون کار با بچه‌ها در عین شیرینی، پیچیدگی‌های خودش را دارد. آنها فضای ذهنی خاص خودشان را دارند و باید اعتمادشان را جلب کرد و به آنها نزدیک شد تا بتوان با آنها کار کرد. از طرف دیگر تدوین این کار هم پیچیده‌بود. چون به سوال‌هایی که از آنها پرسیده‌بودیم گاهی جواب‌هایی خارج از آنچه می‌خواستیم، داده بودند. بنابراین در انتخاب راش‌ها برای تحویل به تدوینگر وسواس زیادی به خرج دادیم.

برای ساخت این فیلم چقدر تحقیق و پژوهش کردید و چه اندازه با این بچه‌ها صحبت کردید؟

در مرحله پیش تولید به چند مدرسه رفتیم و سوال‌های‌مان را به بچه‌ها دادیم، اما امروز این تصور برای خیلی‌ها به‌وجود آمده که برای ساخت این فیلم جامعه آماری وسیعی در اختیار ما بوده‌است؛ در حالی‌که واقعیت این نیست. بچه‌هایی که ما با آنها مصاحبه کردیم، محدود بودند. بچه‌های امروز نسبت به نسل‌های گذشته از جهان‌بینی متفاوتی برخوردارند و متعاقب آن حرف‌های زیادی برای گفتن دارند. آنها بسیار تیزهوش و جزئی‌نگر هستند. به همین دلیل نیاز چندانی به غربال‌گری نبود که جامعه آماری بزرگی از بچه‌ها را در نظر بگیریم و از بین آنها تعدادی را انتخاب کنیم. خود بچه‌ها به قدری جلوی دوربین مسلط بودند که ما را شگفت‌زده می‌کردند.

یکی از سختی‌های فیلمسازی درباره کودکان و نوجوانان، اظهارنظرها از سوی افراد و ارگان‌هایی مثل وزارت آموزش و پرورش است، شما چقدر با این موضوع روبه‌رو شدید؟

ما در این فیلم بزرگ‌ترین زنگ خطر را برای آموزش و پرورش به صدا در آوردیم که ظاهرا تا به الان نشنیده‌اند. سیستم آموزشی ما باید منطبق بر هوش و توانمندی بچه‌های امروزی باشد اما الان عقب‌تر از بچه‌هاست. بچه‌های نسل امروز را نمی‌توان با نسل‌های پیشین مقایسه و با آنها مثل گذشته برخورد کرد. فیلم مشق امشب تا به امروز از سوی سازمان آموزش و پرورش حمایت نشده‌است. این در حالی است که فیلم ما، درباره شرایط تحصیل و آموزش بچه‌های ایران است؛ بچه‌هایی که قرار است آینده این کشور را بسازند، اما ظاهرا دغدغه ما از ساخت این فیلم را خارجی‌ها بیشتر از خودمان متوجه شدند.

در این فیلم بزرگ‌ترین زنگ خطر را برای آموزش‌وپرورش به صدا درآوردیم که ظاهرا تا به الان نشنیده‌اند. سیستم آموزشی ما باید منطبق بر هوش و توانمندی بچه‌های امروزی باشد اما الان عقب‌تر از بچه‌هاست

چرا؟ فیلم شما به عنوان یکی از نمایندگان سینمای ایران در جشنواره‌های بین‌المللی زیادی حضور داشته‌است. لطفا درباره حال و هوای این جشنواره‌ها توضیح دهید؟

در خارج از کشور جلسات و مراسم مختلفی برای این فیلم برگزار شد که در آنها مشکلات و همچنین عواملی که باعث تقویت انگیزه بچه‌ها برای تحصیل می‌شود، بررسی شد و نتیجه‌ای به دست آمد که قطعا راهگشاست. فیلم مشق امشب در جشنواره‌های مختلف درخشش خوبی داشت. این مستند پیش از این در سی‌وچهارمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند «ایدفا» که معتبرترین جشنواره مستند جهان است، در بخش مستندهای اجتماعی-انتقادی، بیست‌وچهارمین جشنواره فیلم مستند لیوبلیانای کشور اسلوونی و چهلمین‌ویکمین دوره جشنواره فیلم استانبول ترکیه حضور داشته‌است. همچنین در شهر لندن هم روی پرده سینمای Bertha DocHouse رفت. فیلم مشق امشب در هفته اول خرداد با فیلم‌های حاضر در هشتمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم‌های ایرانی در زوریخ سوئیس رقابت کرد و در شصت‌ودومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم زلین جمهوری چک که یکی از معتبرترین جشنواره‌های فیلم کودک و نوجوان در جهان محسوب می‌شود، به نمایش درآمد.

شما تصویری غمگین از واقعیت ارائه می‌کنید، اما در روایت داستان فیلم را به سمت قصه‌های اغراق‌آمیز نمی‌کشانید. می‌توان گفت مهم‌ترین مسأله برای مشق امشب این است که همه بچه‌ها باید در فضایی یکسان در آموزش برخوردار باشند؟

ببینید مخاطب این فیلم بچه‌ها نیستند. مخاطب این فیلم در درجه اول دانشجویان دانشگاه‌های تربیت معلم، تربیت مدرس، شهید رجایی و تمام کسانی هستند که می‌خواهند به مدارس ورود کنند. حتی معلمانی که امروز در مدارس تدریس می‌کنند هم باید این فیلم را ببینند. یکی از دوستان می‌گفت من اگر جای متولیان آموزش کشور بودم، پیشنهاد می‌دادم این فیلم را یک واحد آموزشی کنند تا هر آن‌که در سیستم آموزشی ایران مشغول فعالیت است با مدارس کشور و ساز و کارشان بیشتر آشنا شود.

وقتی فیلمی با گزندگی و تلخی مسائلش را تعریف می‌کند، سریع برچسب سیاه‌نمایی به آن می‌زنند. فیلم شما با این موضوع مواجه نشد؟

بین سیاه‌نمایی و واقعیت، مرز باریکی قرار دارد، اما آنچه باعث تمییز دادن این دو از یکدیگر می‌شود، چیزی است که خود ما درک می‌کنیم. کودک کار را تمام افراد جامعه می‌بینند و خیلی‌ها ساده از کنارشان می‌گذرند. دوستی به من می‌گفت؛ تا پیش از تماشای فیلم شما کودکان کار را در خیابان می‌دیدم، اما حالا که از لایه‌های زندگی آنها باخبر شدم خیلی عمیق‌تر به این بچه‌ها نگاه می‌کنم و مخاطرات‌شان را بیشتر درک می‌کنم. مشق امشب، مشت نمونه خروار از واقعیت جامعه بود و تلنگری بود که به نظام آموزشی وارد کردیم. در این فیلم به مدرسه‌ای رفتیم که ۹۵ درصدشان کودک کار هستند. اعتماد به نفس این بچه‌ها به قدری پایین آمده که فکر نمی‌کنند مدرسه جایی برای رسیدن به اهداف‌شان و ساختن زندگی بهتر است. مدرسه برای آنها نه جایگاهی برای آموزش بلکه جایگاهی برای استراحت‌شان محسوب می‌شود.

شما درباره سیستم آموزشی ایران توضیحاتی ارائه کردید اما در نهایت چیزی که خیلی پررنگ شد تصویر دردناکی از شکاف بین مدارس طبقه فقیر و غنی است. به نظر شما تماشای این شکاف عمیق طبقاتی تاثیر منفی در مخاطب نمی‌گذارد؟

یک مستندساز وظیفه دارد چهارچوبی را رسم کند و برای ساختن مستندش داخل چهارچوب برود و دل به اتفاقات آن بسپارد. دوره‌ای که عباس کیارستمی مشق شب را ساخت تقریبا اقشار مختلف جامعه در یک وضعیت زیستی بودند و اختلاف طبقاتی به اندازه امروز نبود. استاد کیارستمی فیلمش را در یک مدرسه در محله قیطریه تهران ساخت. در آن زمان چیزی به نام مدارس غیرانتفاعی، نمونه مردمی و... وجود نداشت و تمام مدارس دولتی و تقریبا یکدست بود. امروز اما، شکاف طبقاتی در مدارس سطح شهر تهران بیداد می‌کند. برای ساخت این فیلم ما به مدارسی رفتیم که شهریه سالانه‌شان از سالی ۱۰۰ میلیون تومان تجاوز می‌کند و در مقابل آن مدارسی هستند که در صندوق بودجه مدرسه‌شان یک میلیون تومان هم نیست. از سوی دیگر دغدغه و خواسته‌های محصلان این مدارس با هم به اندازه یک دنیا فاصله دارد و متفاوت است.

و در پایان فکر می‌کنید فیلم شما می‌تواند هم‌پایه مشق شب عباس کیارستمی دیده شود؟

قیاس بین ما و استاد کیارستمی که اصلا درست نیست، اما از این جهت می‌توانم به سؤال شما جواب دهم که «مشق امشب» ادامه رسالتی است که مرحوم کیارستمی در «مشق شب» داشتند. سال ۶۷ تعداد رسانه‌ها به گستردگی امروز نبود و سینما برای مردم بسیار جدی‌تر از امروز بود. از این جهت قطعا به لحاظ آماری تعداد تماشاگران «مشق شب» بیشتر از فیلم ما است، اما به جرات می‌گویم هیچ مخاطبی از دیدن فیلم ما پشیمان نمی‌شود. خیلی‌ها فکر می‌کنند فیلم‌های گروه هنر و تجربه کیفیتی پایین‌تر نسبت به باقی فیلم‌ها دارند که از اکران محدودتری برخوردار هستند، اما این‌طور نیست. فیلم‌های گروه هنر و تجربه معنا و محتوای عمیقی دارند که لازم است سینمای ایران بیشتر به آن بها دهد. سینمای مستند فراتر از صنعت سرگرمی بوده و سینمایی است که باید جدی گرفته شود. حتی در کشورهای دیگر یارانه مجزایی به سینمای مستند تعلق می‌گیرد که مردم به دیدن آن علاقه‌مند شوند. امیدوارم مسئولان با کمک وزارت آموزش و پرورش بکوشند «مشق امشب» دیده شود. چه بسا اگر سال‌ها پیش دغدغه‌های عباس کیارستمی در «مشق شب» جدی گرفته می‌شد، الان وضعیت بهتری در مدارس و سطح جامعه وجود داشت.

قاب

۳ پردیس جدید برای جشنواره فیلم فجر

همزمان با چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر، سه پردیس جدید سینمایی در استان تهران افتتاح می‌شود. امسال همزمان با برپایی این دوره از جشنواره برای اولین بار در شهرهای پرند و قرچک جشنواره فیلم فجر برگزار خواهدشد و همزمان با این رویداد پردیس‌های سینمایی این شهرها افتتاح می‌شود. همچنین برای اولین بار پردیس سینمایی اطلس در منطقه یک تهران میزبان فیلم‌های جشنواره خواهدبود. بنابر اعلام مدیر امور سینماهای جشنواره، سینماهای این دوره که در مناطق مختلف تهران جانمایی شده‌اند تا ۴ بهمن اعلام می‌شوند. چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر ۱۲ تا ۲۲ بهمن ۱۴۰۱ به دبیری مجتبی امینی برگزار می‌شود.

پرتره

جان ویلیامز سوژه مستندی از اسپیلبرگ

جان ویلیامز، آهنگساز افسانه‌ای سینما اکنون سوژه یک مستند بلند است که همکار قدیمی‌اش استیون اسپیلبرگ یکی از سازندگان آن خواهدبود. کمپانی «Amblin Television» متعلق به استیون‌اسپیلبرگ ساخت مستند زندگی‌نامه «جان ویلیامز» را بر عهده دارد که قرار است لورنت بوزرو آن را کارگردانی کند؛ مستندسازی که تاکنون ساخت چند اثر مستند و فیلم پشت‌صحنه صدها فیلم از جمله آثار اسپیلبرگ را بر عهده داشته‌است. اسپیلبرگ همراه برایان گریزر، ران هاوارد، داریل فرانک، جاستین فالوی، جاستین ویلکس، سارا برنشتاین و مردیت کالفرز تهیه‌کنندگان اجرایی این مستند خواهدبود.

جان ویلیامز در طول هفت دهه فعالیت هنری، برای بیش از ۱۵۰ فیلم سینمایی مختلف آهنگسازی کرده و بسیاری از مشهورترین قطعه‌ها را ساخته‌است. این آهنگساز برای ساخت موسیقی فیلم‌های آرواره‌ها(۱۹۷۵)، جنگ ستارگان(۱۹۷۷)، ای.تی(۱۹۸۲) و فهرست شیندلر(۱۹۹۳) برنده جایزه اسکار شده‌است.

او با ۵۲ بار نامزدی دریافت جایزه اسکار بعد از والت‌دیزنی، دومین شخصیت تاریخ با بیشترین نامزدی اسکار است./ ایسنا

سینمای جهان

تعطیلی ۳۹ سالن از دومین سینمای آمریکا

مجموعه سینماهای زنجیره‌ای رگال آمریکا ۳۹ سالن خود را به دلیل ورشکستگی تعطیل می‌کند.

طبق پرونده‌های حقوقی به دست آمده از سینماهای زنجیره‌ای رگال، دومین زنجیره بزرگ سینمایی در ایالات متحده، پس از اعلام ورشکستگی شرکت «سین ورلد» (Cineworld) در ماه سپتامبر، ۳۹ سالن را تعطیل خواهدکرد. طبق آخرین پرونده ورشکستگی، در میان کاهش شدید فروش گیشه داخلی در طول همه‌گیری کووید-۱۹، اجاره ماهانه هر سالن سینما از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۲ نزدیک به ۳۰ درصد افزایش یافته‌است. سین ورلد در ۷۴۷ مجموعه با ۹۱۳۹ سالن سینما در ۱۰ کشور جهان فعالیت می‌کند که تقریبا ۵۰۰ مورد از این سالن‌ها در ایالات متحده هستند. تماشای فیلم در سینماها در طول همه‌گیری کرونا ضربه بزرگی را به سینماداران آمریکا وارد کرد، طوری که گیشه داخلی سال ۲۰۲۲ به ۷/۵ میلیارد دلار رسید که تقریبا ۳۰ درصد کاهش نسبت به ۱۱/۴ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۹ قبل از کرونا بود./ خبرگزاری صداوسیما